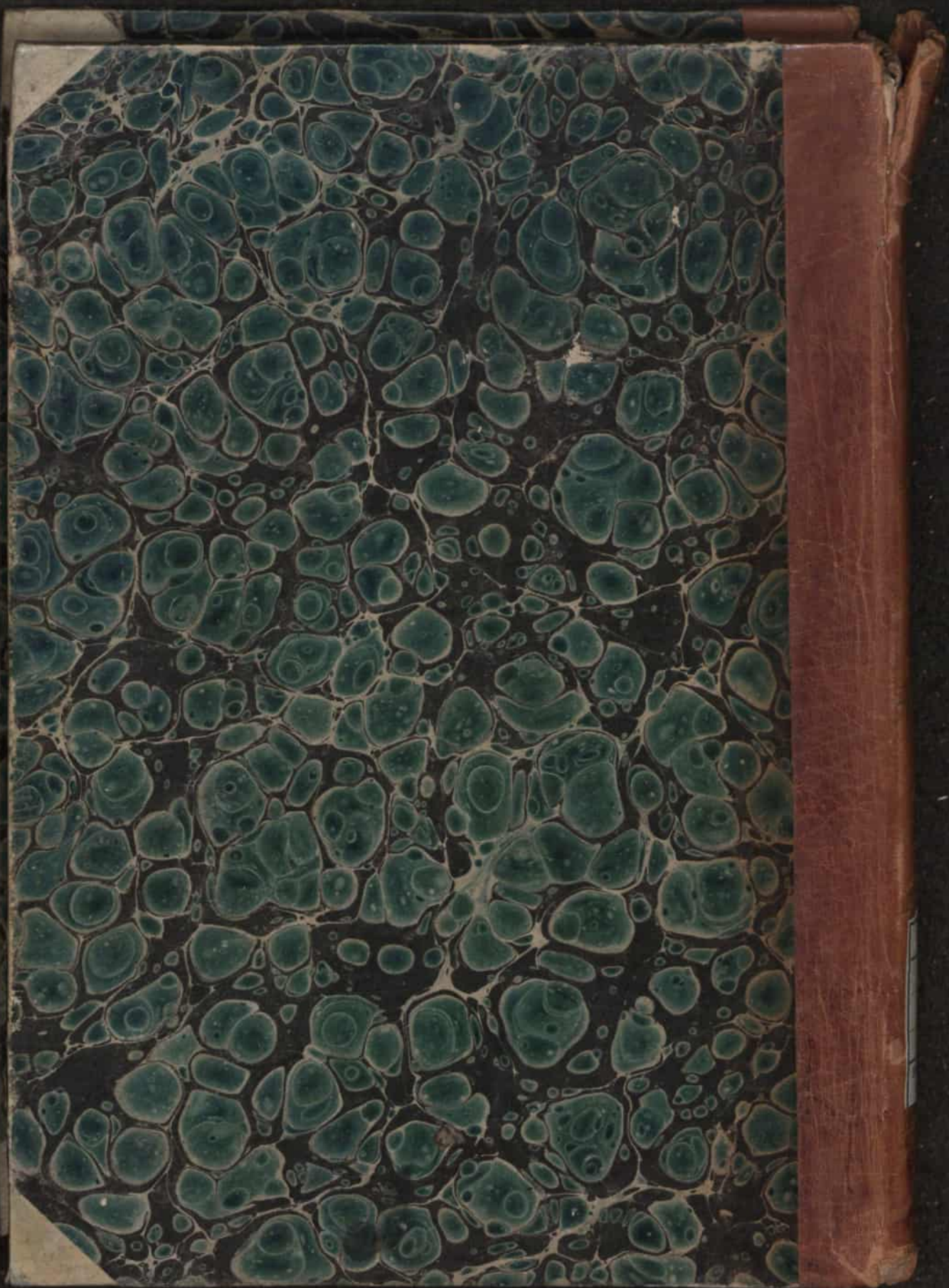

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L7.43 (a)

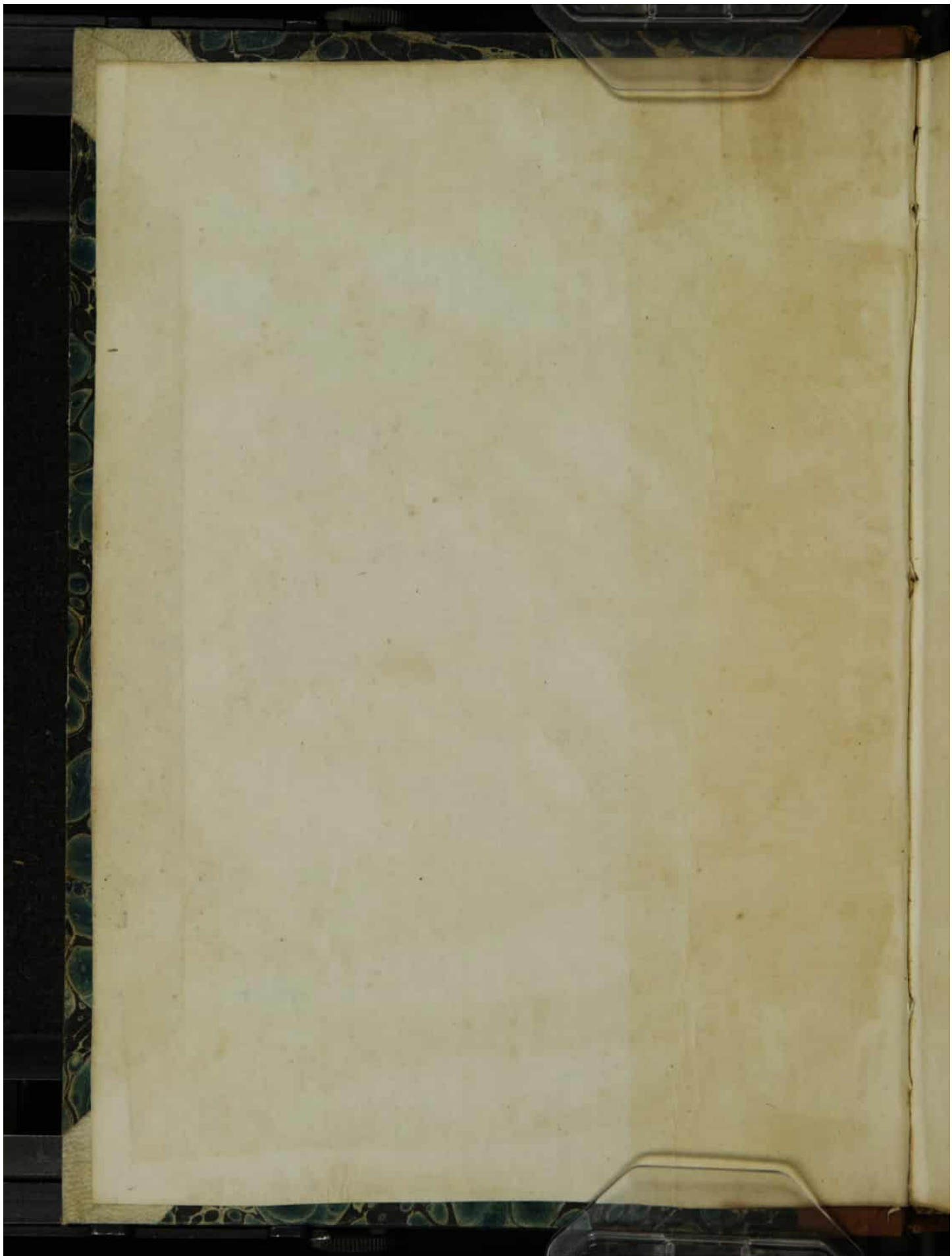
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.7.43 (a)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.7.43 (a)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.7.43 [a]

Gk. 4841

a.

¶ Boneti delatis hebrei medici Prouenzalis
Anuli per eū cōpositi super astrologiam utili-
litates Incipiunt.

Non est gloria sicut gloria noticiam habentis dei: nec est exaltatio super exaltatiōem sapiētis operationes suas. Nam ut ait Hieremias ppha capitulo .ix. Nō gloriatur sapiens in sapientia sua: nec fortis in fortitudine sua: nec diues in diuitiis suis: sed in hoc solo gloriatur qui gloriatur: uidelicet scire & noscere me. Eius autē noticia acquiritur per scientiā stellarū. ut inquit psalmista. ps. xviii. Celi enarrant gloriam dei: & opera manū eius annunciant firmitermentū. Nam cum homo corpora celestia & motū accessus & recessus octauae spere ac planetarum necnō eorum argumēta uidet primā ac magnam & horribilem causam esse cognoscit. ut ait psal. ps. viii. Dñe dñs noster q̄admira bile est nomē tuum zc. Quoniā uidebo celos tuos: opera digitorū tuorū lunam & stellas que tu fundasti. Ex cuius uerbis tria sunt notanda. Primū q̄ ideo prius dixit uidebo celos q̄ lunā & stellas. quia uniuersalia sunt nobis p̄us nota q̄ singularia ut uult Aristol. p̄mo phis. Scdm̄ dum dicit opera digitorū: qđ uoluit intelligere de digitis eclipsis luminariorū qñ eclipsantur qđ est opera magna. Tercio q̄ ideo de luna tm̄ non aut de sole qui est candelā celi & gubernator mundi mentionē fecit quia iuxta quendā doctorem nostrum Dauid hmōi psalmū de nocte cantauit. Sed uera et melior ratio est quia multa corpora celestia uidentur de nocte: et propterea ad eorū noticiā habendam ip̄e Dauid ea corpora de nocte uidere uoluit: & tunc eū cognouisse dicitur nomē tetragrām̄ mathō magnū esse et admirabile. Si ergo dei noticiam habere desideramus stellarū scientiā habere oportet qđ maxime uiris ecclesiasticis & dei timoratis cōuenit. Qua propter pater bt̄issime Alexander. vi. pontifex maxime & si tuam. B. diuino numine inspirate omniū uirtutum refertam diuinariūq̄ ac humana

au

MV
129

20

107

narū rerū noticiā habere intelligā: Ad tue tñ. S. laudē & nominis exaltationē ac honorē & gloriā singulorūq; tue uniuersali ditioni subditorū cōmodū et utilitatē quoddā paruum instrumentum per qđ astrorū in firmamento cō tractorū & alta dei opera in facili quadā uia & noticia haberi poterit: qđ profecto tue etiam. S. non displicere mihi persuasi ip̄mq; ad formam anuli formandū censi. Tum quia anulus ipse magnorū dñorum & altissimorum uiroarum manū est ornamentum nobile ut apparet libro Genesis caplo. xli. Tulit rex Pharaon anulum de manu sua & misit eum in manu Ioseph. Tum etiā quia cum uiderit manus suas anulus erit semper figura ante oculos suos et respiciet cū eo solem & lunam & omnia corpora celestia & tunc habebit de deo perfectā noticiā sicut habebat Dauid qñ uidebat ea: & prosperabitur in ecclesia triūphanti cum isto anulo sicut Aaron pontifex in tabernaculo cum rationali & humerali qđ portabat super pectus suum cū quattuor anulis ut dicitur libro Exodi caplo. xxxviii. et singatur rationale anulis suis cū anulis superhumeralis byatiua ut maneat zē. & erunt in pectore aaron quādo ingreditur coram domino & gestabit iudiciū filiorum israel. Quoniam uidetur mihi compositio istius anuli multum facilior astrolabii cōpositione & quadrati Israelis & aliorum instrumentorum astrologie & minus tediosa maxime quia est ornāmētū nobile ac semp uisibile in manibus ad sciendū necessaria: et est instrumentū nouū: ideoq; dicere deo creatori celi grās agamus. Et pro declaratione utilitatū istius anuli sunt capitula trigintatria .

Sequuntur capitula presentis opusculi.

¶ Capitulum primum.	De declaratione Anuli.
¶ Capitulum ii	Ad inueniendum locum solis.
¶ Capitulum iii	Ad sciendum diem ignotum

- Cap. iiii. Ad inueniendū altitudinē solis in oī hora.
 Cap. v. Ad sciendum gradum ascendentis.
 Cap. vi. Ad inueniendum duodecim domos.
 Cap. vii. Ad sciendū quot sunt hore de boris. xii.
 Cap. viii. Ad sciendū quot sunt hore de boris. xxiii.
 Cap. viii. Ad sciendū quot sunt hore ab ortu solis.
 Cap. x. Ad inueniendū q̄tatem diei & noctis.
 Cap. xi. Ad inueniendū hore aratice diei q̄tate.
 Cap. xii. Ad inueniendū q̄tate hore equalis diei.
 Cap. xiii. Ad reducendū horas equales ad arraticas.
 Cap. xiii. Ad sciendū altitudinem solis meridiei.
 Cap. xv. Ad sciendū locum solis sine noticia diei.
 Cap. xvi. Ad sciendum equalitatem dierum.
 Cap. xvii. Ad sciendū declinationem signorum ab
 equinoctials lune.
 Cap. xviii. Ad sciendum latitudinem ciuitatis.
 Cap. xix. Ad sciendū ad quā latitudinē anul⁹ fact⁹ ē.
 Cap. xx. Ad sciendum ascensiones signorū in cir-
 culo directo.
 Cap. xxi. Ad sciendū ascensiones signorum in cir-
 culo obliquo.
 Cap. xxii. Ad sciendū i q^o signo ē luna sine altitudine ei⁹.
 Cap. xxiii. Ad sciendum ascendens reuolutionis an-
 ni natalis uel mundani.
 Cap. xxiiii. Ad inueniendū dñm hore de die & nocte.
 Cap. xxv. Ad sciendum altitudinē stellarum.
 Cap. xxvi. Ad sciendū gradū ascendentis de nocte.
 Cap. xxvii. Ad sciendum quot sunt hore de nocte.
 Cap. xxviii. Ad inueniendū gradum ascendentis de
 die sine sole & de nocte sine stella.
 Cap. xxix. Ad sciendum in quo gradu signi fit luna.
 Cap. xxx. Ad sciendum locum planetarum.
 Cap. xxxi. Ad sciendū qñ planeta sit austral⁹ ul⁹ septē.
 Cap. xxxii. Ad sciendū si planeta sit retrograd⁹ ul⁹ direct⁹.
 Cap. xxxiii. Ad sciendū altitudinē turris ul⁹ altariū recti.

Cap. primū De declaratione anuli

Ota q̄ anulus de-
bet fieri de auro ul'
argēto aut alio ge-
nere metalli ad mo-

dum sigilli ad portandum in di-
gito ut presens figura demon-
strat. Et eius declaratio talis est.
Super circuitu anuli sunt. xii. sig-
na in characteribus. Primum est
Aries. Secundū Taurus zc. &
quodlibet signū continet. xxx.
gradus diuidendo de. quinq; in
quinq; gradis per puncta. Item

sunt. xii. menses in literis: Martius in ista lra. M. & sic de
aliis. & quilibet mensis diuiditur de quinq; in quinq; dies
per puncta. et initium martii ē in. xx. gradu signi piscium: & p
istos mēses & characteres signorū scietur locus solis oī die.
Intra anulū sunt. xx. gradus de quinq; in quinq; lineis ad
inueniēdū altitudinē solis & stellarū. Et initium numeri isto-
rū. lxxx. graduū est ī linea nadair foraminis in qd̄ intrat
radius solis ad eius altitudinē sciendum. Item in superficie
anuli recta & plana que est super anulum sunt tres circuli
quorū primus est minimus & est circulus cancri medius
equinoctialis. Maximus uero eorum circulus capricorni
qui est ultimus in circumferentia illius superficie recte &
plane. Postea sunt almucatharat qui sunt in medietate cir-
culi superioris descripti quorū quidam integri apparent.
quidam imperfecti quibus prior orizon in duo diuiditur
emisperia & dicti circuli almucatharat continent. x. gra-
dus & sunt in summa. lxxx. gradus a primo usq; ad cen-
trum inferioris eorū qd̄ zenit capitis nominatur. Post sūt
quatuor arratice bore infra almucatharat. Postea linea me-
di celi que est linea descendens ab cruce cuius pars a cen-

tro in quo est foramē dicitur linea meridiei. & alia dicitur
angulus terre & linea medie noctis. Postea in circuitu su-
perficie in spissitudine eius sunt quatuor bore signate in
lineis. Postea sequitur rotula mobilis posita super illā su-
ficiem in qua sunt signa. xii. in characteribus cum zodiaco
cōstituto & dicitur rotula zodiaci. Item sunt in dicta rotu-
la zodiaci quatuor pūcta q̄ quatuor stellas fixas significāt
Primus punctus significat aldebram & est in secūdo gra-
du signi geminorum. Secūdus significat cor leonis & est
in. xxiii. gradu signi leonis. Tertius significat cor scorpio-
nis & est in scdo gradu signi sagittarii. Quartus signifi-
cat caudam capricorni: & est in. xv. gradu signi aquarii.
Et posui istas quatuor stellas propter q̄ nō habent nisi mo-
dicū latitudinis & grossi sunt in zodiaco & rotula est par-
ua. Itē in illa rotula zodiaci sunt. xxviii. linee. tria signa cō-
tinent. vii. earum linearū & sunt. xxviii. mansiones lune.
Deinde sequitur foramen quod est in medio linee rotule
zodiaci qd̄ transit per caput arietis & libre in quo est axis
continens rotulam cū anulo & restringens eā. Postea sunt
duo foramina unum est in medio anuli ad suspendēdum
anulum ante solem cū filo. Alterum foramē est quod est
in summitate anuli pro introitu solis ad sciendū altitudinē
eius. Postea est baculus perforatus qui intrat in foramine
altitudinis solis tñ est mobilis & non est semper cū anulo
nisi de nocte per altitudinem stellarū: Postea est filum ad
suspendū anulum

¶ Cap. ii. Ad inuētiendū locū solis in oī die

¶ Si uelis scire locum solis in quo signo est & in quo gra-
du eius in illa die pone filum super diem quē habes & no-
ta super quem ex gradibus signorū cadat filum ille deno-
tat locum solis in illa die. ¶ Exemplū hodie est. x. men-
sis martii pone si ū super decimū diē martii et si super pri-
mum gradū arietis cadet filiū in illo gradu est sol hodie.

**Capitulum.iii. Ad sciendum diem
ignotum.**

Si diem ignotum inuenire desideras scias in quo signo
est sol & in illo gradu in quo est pone filum & nota super
quem ex diebus mensium cadat filum ille denotat diem
mensis ignoti. **E**xemplum hodie sol est in primo gra
du signi arietis pone filum super illum gradum & cadet su
per diem decimum martii & si ignoraueris locum solis fac
sicut dicetur in capitulo. xv.

**Capitulum.iiii. Ad inueniendum
altitudinem solis.**

Si altitudinem solis scire desideras suspende Anulum
de manu tua dextera per filum eius & pone eum ad so
lem donec per foramen transeat radius solis & in superfi
cie intrinseca anuli uide in quo gradu ex lxxx gradibus
cadat radius & illa est altitudo solis.

**Capitulum.v. Ad inueniendum
gradum ascendentis & signum ascē
dentis.**

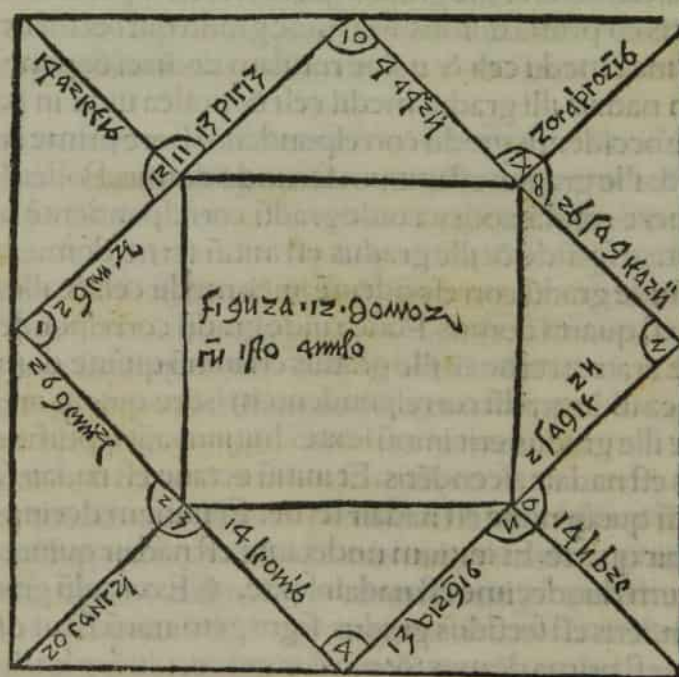
Si certitudinem ascendentis uolueris scire scias primo
locum solis post scias altitudinem solis post quere gradum
in rotulo zodiaci in quo est sol: & pone eum super almu
cattharat altitudinis ex parte orientis: si fuerit ante medium
diem aut ex parte occidentis: si post medium diem acce
pisti altitudinem & ille gradus qui ceciderit super lineam
orizontis que est prima linea almucatharat est gradus ascē
dentis & signum illius gradus est signum ascendentis id est
oriens quibus uero in occidentali occidens: quid autem
cecidit in linea medi celi est in medio celi & eius na
dar in angulo terre.

¶ Exemplum hodie locus solis est in primo gradu Arie-
tis & altitudo solis ante meridiē est .xxx. graduū pone pri-
mum graduū arietis ex parte orientali super almichatbarat
xxx. graduū & super primū almichatbarat cadet scōs gra-
dus signi geminorū: ille gradus scōs geminorum est gra-
dus ascendētis & signum geminorū est signū ascēdētis.

¶ Cap. vi. Ad inueniendum .xii. domos celi.

¶ Cum .xii. domos celi uolueris adequare q̄re primo gra-
dus ascendētis & ille gradus qui ceciderit super linea ori-
zontis est prima domus. Post uide graduū qui ceciderit su-
per lineā mediū celi & uolue rotulam zodiaci & pone gra-
dum nadair illi graduū mediū celi & postea uide in parte
linee occidentis graduū correspondentiē bore prime arra-
tice & ille gradus est initium secunde domus. Postea sine
mouere rotulā zodiaci uide graduū correspondentē bore
arratice secūde & ille gradus est initiū tertie domus. Po-
stea uide graduū correspōdentē linee mediū celi & ille gra-
dus est quarta domus. Postea uide graduū correspondentē
bore aratice tertie & ille gradus est initiū quinte domus.
Postea uide graduū correspondentem bore quarte arrati-
ce & ille gradus erit initiū sexte. Initium autē septime do-
mus est nadair ascendētis. Et initiū octaue est nadair scōe
Initiū quoq; none est nadair tertie. Et initium decime est
nadair quarte. Et initium undecime est nadair quinte. Et
initium duodecime est nadair sexte. ¶ Exemplū gradus
ascendētis est secūdus gradus signi geminorū sicut dictū
est et est prima domus: & gradus qui cecidit sup lineā me-
diū celi est .xiiii. aquarii. uolue rotulā zodiaci & pone .xviii.
leonis super lineā mediū celi & ille gradus correspondens
bore prime aratice est .xxvi. geminorum & est secūda do-
mus: & gradus correspondens bore secūde aratice est .xx
canceri & est initium tertie domus & gradus correspōdēs
medio celi est .xviii. leonis & est initium quarte domus. &

gradus correspondens tertie hore aratice est. xiii. uirginis
 & est initiū quinte domus. & gradus correspondens. xiiii
 libre est initium sexte domus. gradus nadair est. ii. sagitta
 rii et est septima domus. & gradus nadair scde domus est
 xx. i. sagittarii et est. viii. domus. & gradus nadair tertie est
 xx. capricorni & est. ix. domus. & gradus nadair quartē ē
 xiii. aquarii & est. x. domus. & gradus nadair quinte est
 xiii. piscis. & est. xi. domus. & gradus nadair sexte est. xiiii
 arietis. & est. xii. domus.

Cap. vii. Ad sciendū quot sunt ho
 re ex horis. xii. sicut ē in patria gallic.

Cum scire uolueris quot sint hore de horis. xii. scias pri
 mo solis altitudinē & pone gradum solis super almucatha

rat altitudinis ex parte oriētis si fuerit ante meridiem & pone super illum gradū solis filum & uide in circulo horarum super quam horam ceciderit filum & numera a linea anguli terre q̄ est media noctis usq; ad illam horam in qua filum cadit & habebis quot sunt hore de horis. xii.

¶ Exemplum hodie locus solis est in primo gradu arietis & nūc altitudo solis est in. xxx. gradu pone primū gradū arietis zodiaci super almucatharat. xxx. gradus ex parte orientis. pone super gradum illū filum & cadet in circulo horarū sup horam. ix. numerando ex linea medie noctis Et si fuerit post meridiē pone gradū solis ex parte occidē dētis et numera a linea medii celi que est meridies et scies quot sunt hore post meridiē sicut est in patria gallie ubi natus sum.

¶ Cap. viii. Ad sciendū quot sunt hore ex horis. xxiiii.

¶ Si scire uolueris quot sint hore ex horis. xxiiii. Pone gradum solis super lineā orizontis ex parte occidentis & fac signū in circulo horarū cū filo post uolue rotulā zodiaci per uiam anguli terre & pone illum gradū solis super almucatharat altitudinis ex parte oriētis si fuerit ante meridiem aut ex parte occidentis. Si post meridiem accepisti altitudinem fac signum cum filo in circulo horarū & numera in circulo horarum per uiam anguli terre ab illo signo primo usq; ad signum secundum et habebis quot sunt hore de. xxiiii. sicut est in patria italie. ¶ Exemplum hodie locus solis est in primo gradu arietis & nunc altitudo solis est. xxx. gradus pone primum gradum arietis super lineam orizontis ex parte occidentis & fac ibi signum in circulo horarū cū filo & illa hora est prima. post uolue rotulam zodiaci & pone gradum primum arietis. xxx. super almucatharat ex parte oriētis quia nunc est ante meridiem & fac signum cum filo & numera ex primo signo

qđ est prima hora per uiam angulī terre usq; ad secūdum
signum & erunt. xv. hore. & si est post meridiē pone gra
dum illum. xxx. gradus in almicatharat ex parte occiden
tis & erunt. xxi. hore.

¶ Cap. viii. ad sciendū quot sunt ho
re ab ortu solis.

¶ Si scire uolueris quot hore equales trāsierūt de die. Ac
cipe gradum solis & eius altitudinē & pone super almica
tharat altitudinis & tunc signa locū in circulo horarū. po
stea uolue retro solis usq; ad primū almicatharat ex parte
orientis & scdo nota locū eiusdem in dicto circulo. postea
numera ab illo signo pmo usq; ad secūdū et habebis quot
sunt hore ab ortu solis. Et si est post meridiem pone illum
gradum solis ex parte occidentis super almicatharat alti
tudinē & numera ab illo signo primo usq; ad secūdum
per uiam medi celi. ¶ Exemplum hodie locus solis est
in primo gradu arietis & altitudo eius est in. xxx. gradu
nunc pone illum gradū. xxx. graduū super almicatharat
ex parte orientis quia est ante meridiem. post pone illum
gradum super orientē & fac signū : & numera a primo
signo usq; ad secūdum & erunt. xxx. hore equales que
transierunt de die. Et si est post meridiem pone illum gra
dum ex parte occidentis & erūt. ix. hore ab ortu solis que
transierunt de die.

¶ Cap. x. Ad sciēdum quantitatem
diei & noctis.

¶ Si uolueris arcum diei scire. Pone gradū solis super pri
mum almicatharat ex parte orientis & fac signū in circu
lo horarum. Postea uolue rotulam zodiaci per uiam me
di celi & pone illum gradum in linea orientis ex parte
occidentis & nota ibi cum filo & hore & partes earū que

sunt ab una nota in aliā ē arcus diei. Reliqua uero pars circuli est arcus noctis: quia illa duo continebunt .xxiii. horas que sunt quantitates diei & noctis. ¶ Exemplum hodie sol est in primo gradu arietis pone primū gradū arietis super orizontem ex parte orientis: Postea pone illū gradum ex parte occidentis super orizontem & numera partes horarū per uia medi celi que sunt ab una nota in aliā & sunt .xii. hore. ergo .xii. hore est quantitas diei hodie.

Capitulum .xi. Ad sciendum quantitatem hore aratrice diei.

¶ Si uolueris scire arcum hore inequalis diei scias primo arcum diei sicut dictum est & horas illius quantitates multiplicare per .xv. & illam summā diuide per .xii. & habebis numerū gradū hore inequalis diurni: quē si subtraxeris a .xxx. remanebit numerus gradū hore nocturne. qz hora inequalis diurna cū hora inequali nocturna facit .xxx. gradus in omni die que sunt due hore equales. ¶ Exemplū hodie quantitas diei est .xiii. hore. multiplica eas per .xv. & erūt ccx. diuide .ccx. per .xii. & erunt xvi. gradus & .v. minuta. ergo .xvi. gradus & .v. minuta est arcus hore aratrice diei hodie subtrahere dictū numerū a .xxx. & remanebunt .xii. gradus & .lv. minuta & ē numerus gradū hore aratrice nocturne. Et hoc capitulum est necessarium in scia astrologie ad sciendū dñm hore ut dicetur in ca. xxiii.

Cap. .xii. Ad sciendū quantitatem hore equalis.

¶ Si uolueris scire arcum hore equalis diuide .ccclx. per .xxiii. horas que sunt in circulo horarū & habebis numerum gradū hore equalis de die & de nocte. qz ille hore circuli horarū sunt equales & quilibet cōtinet .xv. gradus

¶ Cap. xlii. Ad reducendū horas ar-
raticas ad ehuales.

¶ Cum uolueris reduceē horas inequales ad horas equa-
les scito gradus earū horarū inequaliū quot sunt & diuide
gradus earū per. xv. & hēbis horas equales. ¶ Exemplū
q̄ntitas hore arratice est. xvii. gradus & .v. minuta & sūt. xii.
que sunt. ccx. gradus: diuide p. xv. & erūt. xiiii. hore equa-
les.

¶ Cap. xlii. Ad sciendū altitudinē so-
lis meridiei.

¶ Cum scire uolueris altitudinē solis in media die que est
initium recessionis pone gradū solis super lineā mediū ce-
li et numerus graduū ad almucatharat a loco solis in ori-
zonte est altitudo eiusdē medie diei: et nota hoc esse uerū
si anulus est factus ad altitudinē climatis in quo queris al-
titudinē. ¶ Exēplū hodie sol ē in pmo gradu arietis pone
p̄mū gra. arietis sup lineā mediū celi numera ab oriēte usq̄
ad almucatharat in quo applicat ille gradus sup lineā me-
diū celi quot sunt gradus & erūt. xlviii. hic Rome altitudo
solis i media die illius diei est. xlviii. gradus. Ante scito q̄
circulus signorū diuiditur i duos circulos quorū unus est
a capite capricorni in caput cancri & aliū a capite cancri
in caput capricorni: & caput capricorni est solstitium hye-
male & caput cancri estiuale. Scito etiā q̄ omnes eque di-
stantes gradus ab aliquo horum solsticiorū sunt unius de-
clinationis uersus septentrionem uel meridiem & dies eo-
rum uel noctes sūt equales & umbre & altitudines equa-
les in media die semper.

¶ Cap. xv. Ad sciendū locum solis
sine noticia diei

¶ Cum scire uolueris gradus solis ignoto die. Pone notā
super altitudinē medie diei in medietate quam sumpsisti
prius per foramē quod est ad sciendū altitudinē solis. Des

inde uolue rotulam zodiaci cadentq; duo gradus super ip-
sam notā quorū unū scies esse gradū solis quo cognito sci-
es diem mensis. ¶ Exemplū hodie altitudo solis est. xlviii
in media die uolue rotulam & uide gradum signorū zo-
diaci cadentem super almucatharat altitudinis. xlviii. gra-
dum & erit primus gradus arietis uel primus gradus li-
bre: tamen nunc est tps hyemale ergo sol est in pmo gra-
du arietis. Pone filum in circulo mensū super primū gra-
dum arietis & cadet super decimum mēsis martii: & per
hoc capitulum habebis locum solis & diem ignotum.

¶ Cap. xvi. Ad sciendum que dies sit
qualis alteri.

¶ Cum uolueris scire que dies alteri sit equalis scias hoc
per gradus eque distantes a solstitiis quia eorum dies sunt
equales sicut dictum est. ¶ Exemplum dies. xxx. men-
sis nouembris est equalis diei. xxv. mensis decembris qz
solstitiū hyemale est qñ sol est in capite capricorni quod ē
est in die. xii. mensis decembris & sic de aliis.

¶ Cap. xvii. Ad sciendū declinationē
signorum ab equinoctiali linea.

¶ Si scire uolueris declinationem cuiuscūq; gradus signo-
rum pone eum super lineam mediū celi & scito eius altitu-
dinē ab orizōte. Postea scito altitudinē capitis arietis uel
libre i eadē linea. Deinde scita altitudine utraq; differētia
iparū altitudinū ē declinatio huius gradus ab equinoctia-
li. si autē fuerit gradus septētrionalis septētrionis: & si me-
ridiani meridiana. ¶ Exemplū pone primū gradū signi
cācri super lineam mediū celi & numera ex orizonte usq;
ad almucatharat altitudinis eius & erunt hic Rome. lx.
xii. gradus & altitudo primi gradus arietis est. xlviii. ergo
declinatio primi gradus cancri ab equinoctiali linea est
bii.

xxiiii. gradus qui sunt differētia utrarūq; ipsarū altitudinē

¶ Cap. xviii. Ad sciendū latitudinē ciuitatis

¶ Si uolueris scire latitudinē ciuitatis que est distantia zenit capitis ciuitatis eius ab equinoctiali linea considera altitudinē solis in media die quā minues de .lxxx. si fuerit sol in initio arietis uel libre qui est in .x. die martii uel septembris & residuū est latitudo ciuitatis tunc enim erit motus solis in equinoctiali linea. Si uero in alio gradu fuerit sol & in alia die tūc eius gradus declinationē considera per caplm̄ antedictū quā minues de altitudine solis in media die si fuerit septentrionalis uel adde eidem si fuerit meridiana & habebis altitudinē initii arietis i illa ciuitate quā subtrahas sicut prius dictū est a .lxxx. & qd remāserit erit distantia regionis ab equinoctiali linea. ¶ Exemplū qn̄ sol est in pmo gradu arietis uel libre altitudo solis tūc ē .xlviii in media die minues de .lxxx. et remanebunt .xlii. ergo .xlii. est latitudo ciuitatis Rome. ¶ Exemplum in aliis diebus qn̄ sol est in alio signo sicut in cancro cōsidera declinationem primi gradus eius que est .xxiiii. & minues illam declinationem ex altitudine eius q̄ est .lxxii. & remanebūt .xlviii. uel adde sup̄ altitudinē primi gradus capcor ni que est .xxiiii. & erunt .xlviii. subtrahes .xlviii. ex .lxxx. et remanebunt .xlii. ille numerus .xlii. est latitudo huius ciuitatis Rome.

¶ Cap. xix. Ad sciendum ad quā latitudinem anulus factus est

¶ Si uis scire ad quam latitudinem factus est anulus uide quot almucatharati sūt a circulo equinoctiali usq; ad zenit uel ab axe ad horizontē in septentrionem & super tantam latitudinem factus est anulus. hec enim sunt equalia. hic factus est ad latitudinem Rome tamen bene possibile est tibi facere eum ad latitudinem quam uolueris cum muta

tionē sup̄ficieī almuḡatharat ut patet in tabulis astrolabii instrumenti.

¶ Cap. xx. Ad sciēdū ascensiones signorum in circulo directo.

¶ Si ascensiones signorum in circulo directo scire desideras initium cuiusvis signi super lineā meridianā pone & fac signum in circulo horarum cū filo & moue rotulā zodiaci donec finis signi sit super lineā meridiē & fac signum & ille hore que erunt inter duo signa multiplica per xv. & habebis numerū graduū ascensionū eiusdem signi & similiter facies ad quālibet portionē circuli: quia quēlibet hora continet. xv. gradus sicut dictū est. ¶ Exemplū pone initium signi arietis super lineam meridionalem & post moue rotulam zodiaci & fac signum in illis duobus locis & hore q̄ sunt inter duo signa sunt una hora & quatuor partes hore unius multiplica per. xv. & sunt. xxvii. ergo ascēiones signi arietis in circulo directo sunt. xxvii. gradus.

¶ Cap. xxi. Ad sciendū ascensiones signorum in circulo obliquo.

¶ Si hoc scire uolueris moue rotulā zodiaci ab initio signi ad finem eiusdem super primum almuḡatharat & gradus horarum in circulo horarum erunt ascēiones signi in illa regione quia quēlibet hora cōtinet. xv. gradus.

¶ Cap. xxii. Ad sciendū in quo signo sit luna sine altitudine eius.

¶ Cum scire uolueris hoc: scias primo locum solis. Postea scito diem in qua fuit cōiunctio lune & numerabis a loco solis super rotulam zodiaci de illis lineis que significāt xxviii. mansiones lune tot quot sunt dies que trāsierunt a die cōiunctionis lune & illud signū quo in inuenies per

biii

dictum numerū illam lineam ibi erit luna. ¶ Exemplum
hodie sol est in primo gradu arietis & a die coniunctionis
lune usq; ad presentem diem sunt dies. xxiii. numera a lo-
co solis de illis lineis. xxiii. et pone filiū super lineam. xxiii.
& inuenies lunā in fine signi capricorni ibi est locus lune
hodie.

¶ Cap. xxiii. Ad inueniendū ascendens reuo-
lutionis anni natalis uel mundani.

¶ Cum scire uolueris hunc gradū ascendentis anni trāsa-
cti super orizontem in oriente pone & in circulo horarū
notam cū filo post hoc illum gradū ab eodē loco per ho-
ras. vi. & quintam partē unius hore que sunt lxxxiii. gra-
dus moue & gradus qui ceciderit super orizontē est gra-
dus ascendentis eiusdem anni. Si autem plures fuerint an-
ni pro unoquoq; anno deduces illum gradū per. vi. ho-
ras & quintā partē que sunt. lxxxiii. & gradus existēs in
parte orientali est ascendens ipsius. ¶ Exemplū ascēdēs
reolutio istius anni est. viii. gradus signi capricorni. pone
eū gradū super orizontē in oriente post ab eodem loco illū
gradū ascēdētis per. vi. horas & quintā partē hore moue
& primus gradus geminorū erit ascendens anni futuri.

¶ Cap. xxiiii. Ad inueniendum do-
minum hore de die & de nocte.

¶ Si hoc scire desideras scias horam araticam illius diei
noctis per capitulū. xi. & quelibet hora de istis araticis ha-
bet suum dominum ex planetis scdm ordinē eorum in ce-
lo uidelicet in die sabbati dñs prime hore est saturnus. do-
minus scde est iupiter. & sic per ordinem usq; ad. xii. quia
semper dies & nox illa longa uel breuis continet. xii. ho-
ras tamen sunt hore inuales & super illam quātitatē illi-
us hore aratice dominat unus planeta. & ut scies hoc po-
no tibi istam tabulam.

Dies Sabbati
Saturnus
Iupiter
Mars
Sol
Uenus
Mercurius
Luna
Saturnus
Iupiter
Mars
Sol
Uenus

More Arratice. xli.

	i	ii	iii	iiii	v	vi	vii	viii	ix	x	xi	xii
Nox Dñice	mercu.	luna	fatur.	iupl.	mars	sol	uenus	mer.	luna	fatur.	iup.	mars
Dies Dñice	sol	uenus	mer.	luna	fatur.	iupl.	mars.	sol	uenus	mer.	luna	fatur.
Nox Lune	iupl.	mars	sol	uenus	mer.	luna	fatur	iupl.	mars	sol	uenus	mer.
Dies Lune	luna	fatur.	iupl.	mars	sol	ueno	mer.	luna	fatur.	iupl.	mars	sol
Nox Martis	uenus	mer.	luna	fatur.	iupl.	mars	sol	ueno	mer.	luna	fatur.	iupl.
Dies Martis	mars	sol	ueno	mer.	luna	fatur	iupl.	mars	sol	ueno	mer.	luna
Nox Mercu.	fatur.	iupl.	mars	sol	uenus	mer	luna	fatur	iupl	mars	sol	uenus
Dies Mercu.	mer.	luna	fatur	iupl.	mars	sol	uenus	mer	luna	fatur	iupl.	mars
Nox Iouis	sol	ueno	mer.	luna	fatur	iupl	mars	sol	ueno	mer.	luna	fatur
Dies Iouis	iupl.	mars	sol	ueno	mer.	luna	fatur.	iupl.	mars	sol	uenus	mercu
Nox Veneris	luna	fatur	iupl	mars	sol	uenus	mer.	luna	fatur.	iupl.	mars	sol
Dies Veneris	uenus	mer.	luna	fatur	iupl	mars	sol	ueno	mer.	luna	fatur	iupl.
Nox Sabati	mars	sol	ueno	mer.	luna	fatur.	iupl.	mars	sol	ueno	mercu	luna
Dies Sabati	fatur	iupl.	mars	sol	ueno	mer.	luna	fatur	iupl.	mars	sol	uenus

Cap. xxv. Ad sciendū altitudinē stellarū

Cum scire uolueris hoc suspende anulum de manu tua dextera per filum & per baculum perforatū: uide stellā & in superficie extrinseca anuli uide in quo gradu de .lx. xxx. gradibus cadat baculus & ille est stellarū altitudo

**Cap. xxvi. Ad sciendum gradum
ascendentis de nocte.**

Cum hoc scire desideras Accipe altitudinē unius stelle fixe de illis quatuor que sunt in punctis in rotula zodiaci & pone gradum in quo est illa stella fixa in almucatharat sue altitudinis ex parte orientis si stella est in orientis parte uel ex parte occidentis si est in occidente & ille gradus qui ceciderit super lineā horizontis que est prima linea almucatharat est gradus ascendentis. **E**xemplū hodie locus cordis leonis stelle est in gradu .xxiii. signi leonis & altitudo eius stelle in parte orientis est .xxx. gradus pone gradū .xxiii. leonis super almucatharat .xxx. gradus & super orizōtem cadet .xx. gradus signi uirginis ille gradus .xx. uirginis est gradus ascendentis.

**Cap. xxvii. Ad sciendū quot sunt
hore de nocte.**

Si ad illius noticiam peruenire uolueris Accipe altitudinem unius stelle fixe ex illis quatuor que sunt in rotula zodiaci & pone gradum in quo est in almucatharat sue altitudinis ex parte orientis si est in oriente uel ex parte occidentis si est in occidente postea pone filum super gradum solis & fac signum in circulo borarum post uolue rotulā zodiaci & pone dictum gradum solis super primā almucatharat occidentis & fac signum cum filo in circulo borarum & numera boras que sunt inter duo nota tātē erūt

erunt hore noctis. Et si uolueris scire qñ erit media nox
uide quot sunt hore ex primo signo ad lineam medie no
ctis. Et si uolueris scire quot sunt hore de .xii. numera ex
linea medii celi usq; ad gradū solis in circulo horarum per
uiam linee occidentis si gradus solis est ante lineā medie
noctis & si est post numera a linea medie noctis per uiam
orientis usq; ad lineam medii celi. ¶ Exemplum gradus
cordis leonis est .xxiii. leonis & eius altitudo .xxx. in occi
dente & sol est hodie in primo gradu arietis. Pone .xxiii.
leonis super almucatharat sue altitudinis & fac signū sup
primū gradum arietis post uolue rotulā zodiaci & pone
primū gradū arietis super almucatharat primū occide
tis & numera hec que sunt inter duo nota & erunt hore
vii. & .xlv. minuta & post mediā noctem erit una hora &
xlv. minuta de horis .xii.

¶ Cap. xxviii. Ad sciendum gradū
ascendentis sine altitudine & stellis
de nocte & sine sole de die.

¶ Si ad illius noticiam peruenire uolueris scias quot sunt
hore. Postea pone gradum solis in illo puncto hore in cir
culo horarum & ille gradus signorū zodiaci qui cecide
rit sup primū almucatharat in parte oriētis est gradus ascē
dentis: ¶ Exemplum hodie sol est in primo gradu arietis
& nunc sunt tres hore post meridiē pone gradū solis cor
respondentē illi hore in circulo horarū & cadet super pri
mū almucatharat .x. geminorū ille gradus .x. geminorū
est gradus ascendentis

¶ Cap. xxviii. Ad sciendum in quo
gradu signi sit luna sine noticia con
iunctionis:

¶ Cum scire uolueris hoc considera altitudinem lune &
eam in almucatharat & in qua parte fuerit nota: Deinde

Stellam aliā de illis quatuor que sunt in rotula zodiaci cō-
stitutam tibi notam super altitudinem suam in eadem ho-
ra pone cum altitudine lune accepta in parte in qua fue-
rit et gradus circuli zodiaci qui ceciderit in almucathav-
rat sup notā altitudinis lune erit gradus eius. Si autē appa-
ruerit in die idem facies cū altitudine illius & altitudine
solis: considera igitur cuius signi sit gradus ille. ¶ Exem-
plum nunc altitudo lune est in occidente. xxx. gradus &
altitudo stelle cordi leonis in oriēte est. xl. pone. xxiii. gra-
dus leonis in quo est stella sup almucatharat in oriente. xl.
gradus & ille gradus qui cadet in occidente sup almucatharat
altitudinis lune que est. xxx. in illo gradu qui est. vi.
gradus signi pisciū est luna.

¶ Cap. xxx. Ad inueniendum locū
planetarum.

¶ Cum uolueris scire locum planetarū facias sicut dictū ē
in capitulo precedenti ad sciendum locū lune si altitudi-
nes earum in nocte poteris scire.

¶ Cap. xxxi. Ad sciendum qñ planeta
sit australis uel septentrionalis

¶ Cum uolueris scire hoc uide altitudinē planete qñ erit
in linea meridiana: & si illa altitudo planete est equalis al-
titudini gradui solis tunc est in uia solis. Si autem altitudo
planete est maior q̄ gradus solis tunc planeta est septērio-
nalis a uia solis. Si autem minor tunc australis: & tunc de-
clinat a uia solis quantū altitudo fuerit maior uel minor.

¶ Cap. xxxii. Ad sciendum si plane-
ta sit retrogradus uel directus.

¶ Vtrū autē planea sit retrogradus aut directus cuius uis
altitudinē & altitudinē stelle fixe cōmēda memorie. dein
post tertiā noctē uel quartā in qua sensibilis est motus cū

Stella fuerit in consimili altitudine prime altitudini eiusdē altitudinē planete considera q̄ si fuerit minor altitudine sua prima erit planeta directus. Si fuerit in parte orientali & si fuerit in parte occidentali retrogradus. Si uero scda altitudo planete fuerit maior prima est retrogradus. Si hora accepte altitudinis fuerit ex parte orientis. & si fuerit in parte occidentis erit directus & oppositum est de luna.

Cap. xxxiii. Ad sciendū altitudinē turris uel aliarum rerum.

Pone baculum perforatum super gradū. xlv. in numero. lxxxx. qui est pro altitudine solis & stellarum: & accipe altitudinē turris sine mouere baculū ab illo gradu. xlv. tanta est altitudo turris cū altitudine tua q̄ta est latitudo q̄ est inter te & radicem rei. Et si est impossibile mensurare illam latitudinem que est inter te et rem: uide de loco tuo sine mouere locū in terra & mensura a loco tuo usq; ad locum terre quem uidisti tanta est altitudo rei.

Hec sunt Beatissime pater anuli astronomici puncta peregregia una mecum ad. S. tue pedes humilime oblata que positis supciliis hilari uultu ut spes fouet recipias. Nec mirum si gramma tice methas qui hebreus sum latinitatis expers nōnunq̄ excesserim nolens utile per inutile uiciari. Malui. S. T. rosulas uili q̄ urticas loliumue in preciosa offerre sportula: ut que ad. S. T. totiusq; reipublice comodū omniūq; rerum opificis laudem utilia cōperta sunt ob connexiones uerborum enormes nō obmitterētur. Summa uerum auctoritate tua interposita a cunctis patule agnoscerentur.

Parce precor rudibus que sunt errata latino
Lex hebreā mibi est: lingua latina minus.

